

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 24. januarja. Iz Kazanlika se 22. t. m. oficijalno poroča: Rusi so denes po vročem, dve uri trajajočem boji ves turški trén, 20.000 voz, v svojo oblast dobili.

Oficijozna „Agence Russe“ pravi, da glede na važnost, katero Angleška stavi na Kalipolje (Gallipoli), ne bodo Rusi tega mesta drugače ni prijeli ni vzeli, kakor ako Turčija tam vojsko zbira, ki bi Ruse od strani prijemala.

Carigrad 24. januarja. Ministerski svet je došle ruske mirovne pogoje pretresaval, kateri so pa še tajni ostali.

Budapešt 24. januarja. V konferenci liberalne stranke je Tisza rekel, da on odstopi, če stranka ne potrdi predložene nagodbe.

Peterburg 23. januarja. Oficijalno. Ker je turška vojska Adrijanopolj zapustila, in so bili bašibozuki notri udri, zasedla je 20. t. m. ruska konjica brez boja to mesto in postavila provizorično upravo iz raznih narodnostij.

London 22. jan. „Standardu“ se poroča: Porta je izvedela ravnokar, da je bila sklenena skrivna zveza Perzije z Rusijo, vsled katere je obljubljeno Perziji, da dobi provinciji Kerbala in Bagdad, ako gré nad Turke, kadar bi katera druga velevlast pomagala Turčiji.

„Daily News“ poroča, da je Dunav pri Zimnaci popolnem zamrznil in da se Rusi prevažajo brez zadržka po ledu.

V Kalipolji vlada panika, ker se baje Rusi bližajo.

Iz Kalipolja se poroča: Ponedeljek ob 10. zjutraj so se Rusi uže v Azunkö pokazali, ki je le deset ur od Kalipolja. Iz Štambula je sicer ukaz prišel, trdnjave braniti, ali dozdej veliki kanoni niso še v pozicije postavljeni.

„Standard“ izveda iz Aten, da upor v Tesaliji raste.

Belgrad 22. jan. Uradni list proglašuje kneževu začasno postavu, ki veleva organizirati osvojenemu turško ozemlje in tam srbsko upravo in zakonje uvesti.

Vojska.

Turkoljubni listi so uže na zadnjo slamico upanja obklenili, namreč, da se bode Turkom posrečilo dolgo braniti Carigrad. Bomo videli! Teško bi res ne bilo Carigrad braniti, ker ima na jednej strani morje in se ne more obkoliti. Ali valjda so Turki uže preslabi in predemoralizirani.

Sulejman se je tedaj vendar našel. Raztepane ostanke svoje vojske je od Plovdiva (ali Filipoplja) na jug proti morju privel, kjer jih bode moral zbrati in na ladije naložiti, da jih pelje v Carigrad. Če pa Rusi prej v Kalipolje pridejo, in na obali baterije postavijo, zapró ladijam pot v Marmora-morje.

Mej Drenopoljem in Kalipoljem nij, kakor se iz Trnove javlja, nobenih turških čet, torej bodo Rusi brez težav tja prišli.

Srbski knez je v ruski glavni stan pisal srbske vojne terjatve, ki jih hoče od Turčije. V soteskah okolo Kazanlika se bori Horvatović s Turki. Šumadijski in moravski oddelek marširata proti Hafis-paši.

Magjari v strahéh.

Kadar se bode končala vojna akcija, začne se nič menj teško in odločilno diplomatično ali politično delovanje. In uže „Pester Lloyd“ izreka svojo magjarsko bojazen, da bode Italija podpirala pomorske interese Rusije, ker bode tako pomagala uničiti samotržje in samovladje Anglije na morji. Ker bodo tako Nemčija (katera tudi močno zaradi tega Rusijo podpira, da bi Angliji nekoliko svetovne trgovine iz rok izvila), Rusija in Italija skupaj glasovale, nema se Rusija bati, da bi majorizirana bila, temuč „mi“ (Magjari in drugi Turki). „Evropa ne vidi, da je naša (magjarska) eksistenca v nevarnosti, če se naredo male jugoslovanske države na naših mejah, ona nam baš pripisuje moči dovolj te nove stvaritve mojstrvati in ne more naše ljubosumnosti na male srbske in rumunske kneževine razumeti.“

Tako Magjar. Udu družega naroda pa se stvar drugače vidi, kakor samopašnemu in ohojemu Magjaru, namreč: da si Evropa menda sploh nič glave ne beli za Magjarijo, tem manj po o magjarskej „moči mojstrvati“ te „male“ jugoslovanske države. Stvari vendar zdaj v Evropi tako stoje, da bi bilo za Magjara, osamelega Azijata mej evropsko narodno družino, modrije, o čem drugem govoriti, nego o „mojstrovani“ Slovanov. Pa ne! On se drzne pri tej priliki na novo zahtevati blaznost, da naj Avstrija z našo vojsko in našo krvjo v boj zoper zmagovito Rusijo stopi. „Dejanja, ki jih trpeti nehčemo, moramo nezgojena in nezvršena narediti, predno se bode sankcija Evrope sklicala; sila, ki

Listek.

Litovska unija.

(Po Petruševskem in drugih spisal J. Steklasa.)

Delo započeto litovskim knezom Jagielom — zjediniti v eno državo Poljsko z Litvijo in zapadno Rusijo — nij potrajalo dolgo, ker nijste tega hoteli niti Litva niti zapadna Rusija. Poljska vendar nij dremala; njej je bilo potrebno, osvojiti Litvo na vsak način, da ne bi litovska Rusija pala na kak način pod Moskvo. Končema so Poljaki l. 1569 vendar le dosegli svoj cilj: vsled raznih krivic in nasilstev morali ste se zjediniti Litva in zapadna Rusija s Poljsko.

Do tega časa so bili v Poljskej in Litvi razni zakoni, kakor tudi red; zdaj pa se je uredilo vse po enem kopitu. V Poljskej je imela šljahta (plemstvo) veliko moč; šljahčiči nijso bili samo svobodni narod, nego tudi samovoljen, kakor to nij takrat nikjer bivalo; posebno pa bogati in plemeniti pani. Oni so

po svojih dvorcih živeli kot carji ter delali kar so hoteli. Mej soboj so se pogostoma prepirali pa tudi bilit; do kralja nijso držali nič, kakor da ga nij niti bilo, včasih so celo bojevali proti njemu. Mala šljahta je tudi samovoljnovala kolikor se je dalo, bahala se s svojimi pravicami, prepirala se in srdito kričala na saborih (sejmah). To je bil zbor dvorjanov in cerkvenih predstojnikov; brez sabora nij mogel kralj niti najmanje stvari odrediti. Šljahta nij trpela nad seboj kraljevske volje, mej tem pa se nij sramovala služiti bogatim panom, ter od njih trpeti preziranje. Bogatim panom pokoren šljahčič je nosil po konci svojo glavo pred kmetom. Kmet, po poljski hlop, je bil človek suženj, prikovan rob; pan je bil njegov gospod, jemal od njega kar je hotel, ter ga celo po svojej volji mogel s smrtjo kazniti. Kolikor je imela šljahta preveč svobode, toliko premalo jo je imel siromašni kmet.

Vsi ti odnošaji so počasi prešli iz Poljske v Litvo, odkar ste bili obe dve državi zje-

dinjeni. Dvorjani so dobili svobode in pravice poljske šljahte, začeli učiti od nje vse; popuščali stare običaje, povračevali se v latinstvo. Kakor čez široka vrata so pridrli Poljaki v Litvo in zapadno Rusijo, in čem več se jih je tukaj nabiralo, tembolj so tamošnje dvorjane poljačili. A čem brže so dvorjani postajali pani, tem hujše je postajalo za kmeta in tem več je imela pravoslavna vera trpeti. Vendar se pa Litva in zapadna Rusija nijste precej podali Poljskej, nego ste se uporno držali svoje starine in svoje vere; ali mej tem so dobili Poljaki novega in silnega pomočnika, da čem poprej spremene vse na poljski.

V tem času se je pojavila na Nemškem nova krščanska vera, protestantovska; ona se je v kratkem razširila tudi v Litvi. Imenitni ljudje in celo duhovni latinski so se priprijeli nove vere, vsako leto je bilo manje katolikov. Takrat je poklical kralj poljski pa njegovi svetovalci v Litvo katoliške mnihe — jezuite, najbolj goreče in odvažne sluge pa-peža in latinstva.

jo imamo v veljavo spraviti Rusiji nasproti, mora se obistiniti, dokler imamo močij dovolj, jej rešpeka pridobiti.“ Kdo ima močij dovolj? Magjarski betjari?

Na tem glasu nij dovolj še, zato prinaša magjarski „Egyertetes“ najnovejše pismo Košutovo, v katerem se zopet razklada nevarnost za Magjarijo, če bodo Rumuni in orientalni Slovani varovanci Rusije in bodo tako „v vajeti ruske vlade prišli.“ Avstrija in Ogerska bi bili morali v zvezi s Turčijo potrebne izpremembe položaja krščanskih Slovanov v Turčiji izvesti. (Kakšne bi te izpremembe „v zvezi s Turčijo“ za Slovane bile, kažejo magjarski izgledi: oropana slovaška „matica“, po nedolžnem zaprti Miletić in turško natikanje na kolec v Bulgariji in Bosni.) H koncu svetuje tudi ta zvesti Avstrijec, Košut, Andrassyju, naj se ob zadnji jednajsturi uri vzdigne.

Iz vsega tega je vidno, da po magjarskih glavah jako vrè. Silna povodenj, ki je razgrnila svoja hladna krila čez magjarsko središče, Budapešto, bode valjda Magjarom služila kot mrzel ohladek na vročo glavo.

Kako močna je angleška vojska na suhem.

Uže večkrat so govorili o načinu, kakó se bodo Angleži vmešali v sedanjo rusko-turško vojsko. Seveda se je ob tacihih prilikah spominjalo po največ angleško pomorstvo. Ali, ker se vojskovati nij lahko brez vojske na suhem, navajamo tukaj nekatere črtice o največji angleški vojaški sili, katero more postaviti na nože ta toliko širokoustna dežel.

Odkar se je Angleška vojskovala na evropskem kontinentu, stavljalje so se jej povsodi tudi majhene državice z dobrim vspehom v bran. Načelo, da ima vsak državljan varovati osobno, kot vojak, interese svoje domovine, razširilo se je čezdalej bolj, in sedaj uže more vsaka evropska država vse svoje sinove poklicati v vojsko, kadar je treba. Samo na Angleškem vojake še zmirom po svobodnem samooglašnji nabirajo. Takovih prostovoljcev vojska mora sicer biti dovolj močna, da varuje in osigurava domače posestvo, tudi je more celo množavati — a ona nij zmožna, dati glasu velikobritanskemu v koncertu evropskih držav posebne krepósti in pomena.

Da bi vzveličali in učvrstili rimsko vero in vlast papeževu in da bi sploh dobili kakšen posej, ki bi jim bil od koristi, pripravni so bili jezuiti na vse. Oni so varali, lukavili, izkrivili vse, Kristusovim imenom varali ljudi, ne boječi se nobenega brezčastnega čina. Dospévi v kojokoli zemljo, podvrgli so se s početka temu, da so služili po bolnicah, obiskovali bolnike, ter tako čisto živeli, da se je vsakdo čudil, ki jih je videl. Zadobivši dobro slavo, vtirali so si jezuitje počasi in previdno pot do milosti bogatih in imenitnih ljudi. Le-ti je izberejo za svoje duševne očete. Posle tega pa se je začela prava jezuitska rabota. Tako so preudarjali nprav svojih duhovnih otrok; kadar je bilo treba, ravnali so se po njej, drugikrat pa po svojej; zdaj so jim odpuščali velike grehe, zdaj pa je zopet strašili radi praznih besedij z večnimi mukami. Stvar pa se je tako končala, da so zadobili jezuiti nad njimi tako moč, kot nad otroci. Na spovedi nijso izpraševali samega spovedanca, nego tudi povpraševali o vseh njegovih prijateljih

Iz budgeta za l. 1877 — 1878 posnemljemo, da ima vsa regularna vojska angleška — in samo ta je spomina vredna — samo 148 bataljonov pešcev, 31 polkov konjice in 114 baterij poljske artilerije. Izmej teh pak je jedino 69 bataljonov pešcev, 22 polkov konjice ter po pribliki polovica baterij v domačej zemlji, drugi so po nekoliko v Indiji, po nekoliko v družih naselbinah razpostavljeni ter morajo ondi tudi ostati, da ohranjujejo mir. Bataljon šteje okolo 600 mož, a kavalerijski polk samo nekoliko preko 400. Vsaka baterija ima po šest kanonov.

A niti teh vojnih sil, kolikor so tudi neznatne, ne mogo Angleži vzeti od doma, tega jim ni politični ni vojaški uzroki ne dovoljuje. Pri sedanjem mirnem stanji mogó utrpeti — in to največ — kakih 40 bataljonov pešcev, 10 polkov konjice in 20 baterij. Da pak to vojsko toliko dopolnijo, da bi vsak bataljon imel 1000 mož, (anglešk bataljon ima osem kompanij), ter bi kavalerijski polk štel konči 900 mož in bi bili tudi drugi vojni oddelki popolni, trebali bi Angleži še celih 40.000 vojakov. In ker je po budgetnem poročilu samo 15.000 mož na odpustu, manjka Angležem še 25.000 vojakov jedino v ta namen, da pripravijo svojo vojsko na propisano število ob vojnem času, to je: do popolne vojne moči. Po tem takem bi v vojski z Rusijo ob najugodnejšem slučaju mogli Angleži 50.000 mož postaviti, seveda jedino z uvetom, ako bi jim notranje stanje njihove domače dežele dovoljevalo toliko vojakov pogrešati v Angleški samej.

Nobednega Angleža nema vlada pravice siliti, da gré v drugo deželo vojskovat se — a mnogo prostovoljcev pri sedanjí občeji nesklonnosti v angleškem narodu najti ne bode ter se nanje vlada ne more zanašati po nikakoveji ceni. S 50.000 vojaki mogli bi sicer zasesti Angleži Carigrad in Kalipolje, ali takov čin bi bil ob jednem napoved vojske Rusiji. Ali si bode tedaj pri tacihih razmerah in s tako malimi silami Anglija upala meriti se z ruskim zmagovitim orožjem ali ne — jasno je iz navedenih podatkov popolnem ter oni dovolj očito pričajo nezmožnost angleško v primeri sè silo Rusov. Pr.

in znancih. Tako so oni poizvedeli, kdo jim je prijatelj, a kdo sovražnik, s kojim se treba prijateljiti, a kojega bati se, o kojem treba dober glas razširiti, a kojega osramotiti. V rodovinah so oni tajno sprli otroke s starši, pa je zopet tako pomirili, da so vsi o tem vedeli; zdaj so ženitev napeljali, zdaj jo zopet razdri. Najbolj pa so jezuiti skrbeli za to, da zmame kmete k sebi, posebno bogate ljudi; na razne načine so izmamljivali od njih bogate dare, učili so celo krasti za nje. In da bi mogli odgojiti po svojej volji ljudi, ustanovili so jezuiti za to šole. Nabravši si učencev, pripravljali so njihov mladi um in srce po svojej volji, da je mnogo od teh odraslih postalo najboljih prijateljev in slug jezuitov ter jim v vsem pomagalo.

Ravno tako so ravnali jezuiti v Litvi. Naselivši se tukaj, začeli so obiskavati bolne, potem ustanovljati šole; prišli so po njihovej zvičajnosti v milost mnogim bogatim in imenitnim ljudem ter kralja tako zaslepili, da je on gledal z njihovimi očmi in slišal z njihovi-

Mal človek „velikim“.

Zunaj Ljubljane 20. jan. [Izv. dop.]

Jaz sem zmirom dejal, da smo Slovenci pravi ljubljenci naše cislejtanske višje gospode, in res je takisto. Kakor mlado, šibko dete nas varujejo na vse stani prehlajenja; ne najmanjše krepke, bolj ostre sape ne puščajo do nas. V otročjej sobi naša pestunja ne dopušča kar nič trušati; jeznoritosti pa celo ne strpi. Mirni moramo biti in kar nič ne besedovati, in če kdo ven na prostejši zrak teži, pride pod ključ. Mirno, otroci 19 stoletja!

Nijsem parketa sin, rojen hribovec sem, in namesto žameta sem trgal rašovino in hodil v šolo k možem, ki jezika ne rabljajo v to, da misli prikrivajo, nego otroka pri pravem imenu zovejo. Nijsem glače-kulture človek, res je, in včasih jezen robato zakolnem; robat mi je jezik in nezadovoljen s takovim stanjem, na mojo dušo, ne molčim tako z dobro in zbog tega ne spadam v našo gori naznačeno otročje sobo.

Kar sem v tem listu pisaril, udarila me je pestunja mnogokrat na prste. Poskušal sem se poboljšati in si odvaditi svojo trdo pisavo. Kultivirati sem se močno trudil in to kulturo res tako daleč dognal, da nijsem bil pod ključ dejan. Pil sem pridno limonado in rabljaj parfém in barve in pomade na vse pretege. Pa to vse je bila namazana stvar. Mojim spisom se je le „nenaravnost“ poznala in pri vsakej stopinji je „salon-človeku“ udarjal kmet v pete. — „Schwarz geboren, is Waschen verloren“, sem dejal, — pestunji sè svojo kulturo figo pokazal in ven bežal iz slovenske otročje sobe ter, kakor mi je Bog kljun ustvaril, se pridružil sodelavcem „Agrarmer Presse“ v Zagrebu kot „S-c“ in „-c“. Bil sem tam dobro hranjen od meseca maja 1877 do 16. januarja 1878, in kolikor toliko razkril sem v „Agr. Pr.“ sistem izgoje slovenskega naroda po naših — no, nemškutarjih. Gradiva je bilo nemarno veliko, to je res bilo: „greif nur hinein in's volle Menschenleben“ in delal sem z veseljem. „Nichts dauert aber ewig, und der schönste Plan wird schübig,“ — moram se kultivirati, hočeš, nočeš, moraš. Vlada mi je torišče „Agr. Presse“ odzela, odzemaš jej pošto v našo slovensko otročje sobo! — Zdaj sedim zopet tu in deklamujem: „beim Teufel ist der Spiritus,

vimi ušesi. Protestanti pa nijso bili soglasni, niti jedini: oni so se razdelili na 70 raznih učenij ali stranek. Le to je pomaglo jezuitom; oni so začeli podkopavati protestante, in čez nekoliko let se je broj protestantov jako umanjil: imenitni in prosti ljudje, eden za drugim, so se povračali v latinstvo. Potem so se obrnili jezuiti na pravoslavne. Začele so se uvrede, stiske in nasilja; slabi ljudje so prehajali v rimsko cerkev, posebno dvorjani. Starci so še nekako vzdržali, ali mladi se nijso protivili; oni so se uže začeli poljačiti. Odpor proti jezuitom nij bil od dvorjanov, nego od meščanov in kmetov.

Davno pred tem časom, ko je Litva osvojila zapadno Rusijo, varovali so pravoslavni pozorno svojo vero. Ljudje ene župe so se zbirali pri cerkvi ter pomolili, potem pa se razgovarjali o javnih stvareh. Če so bili v župi imenitni in bogati ljudje, poskrbeli so za polepšanje cerkve, ustanovljali pri cerkvah šole ter varovali pred vlastelinstvom cerkev in župo svojo. Če pa takih bogatinov in važ-

das Phlegma ist geliebt. Ah, in zopet ah. skomina mi vstaja po „Agr. Presse!“ Tam me je cenzuriral Slovan, poznavši, da smo Slovenci res in lotiti sem se smel večjih glav in tako reč na pravem mestu prijati, in ah, tukaj še ne smem zadnjega sluga našega sistema grlo pogledati, uže žaba tožit leta; po prstih dobim. Tam sem brez vseh barv risal drobno malo in večjo našo muko, tu še ne smem reči, da smo Slovenci tlačeni.

Gosp. Widmann, Vesteneck, Schöawetter et tutti quanti, razkrival sem vaše blagotvorno delovanje za slovenski narod, hvalil vas po svojem stilu. — Ves rešpekt do vas odslej, vi ste res hudi ljudje; — ves demokratizem leži pred vami v prahu na kolenih, malo razumete šale! — Konfiscirati me v Zagrebu niste mogli, ali vzeli ste kristalizirano sredstvo najsvobodnejših držav sveta v roke ter ministerstvo nudili, da kljubu temi našega stoletja „Agr. Pr.“ pošto v naše kraje odvzame. Ves rešpekt odslej sem rekel! — Gospoda odpustite; nij take sile; jaz mali človek sè svojim peresom sem vas prisilil, da segnete po za vsako državo našega časa sramotilnem sredstvu. Jaz mali slov. žurnalist sem tako jak, da se me bojite vi mogočni ljudje! Kdo ima uzroke k rešpektu, jaz ali vi! Nijsem se nikedar Bog si ga vedi kacega pisatelja štel, bil sem tiho zadovoljen, če se je kdo jezil, če sem pravo besedo našel, bil zadovoljen, če mi je kdo prijatelj rek: to je dobro. Ali zdaj mi greben raste, — jaz sem moral jako, jako nevšečen človek biti vladi naše, da je kot vlada, ki ima svobodo, — tiskovno svobodo na svojem praporu zapisano, — kot vlada svobodne, konstitucionalne avstrijske države pot hrvatskemu časopisu v naše kraje zabranila, v kojem sem slovensko našo revo risal! Ali nijsem potem orjašk človek! Ah, kako je to sladko; jaz mali človek in tak aparat spraviti na noge iz arzenala srednjega veka! — Tedaj bojite se mojega peresa, bojite se mojih razkrivanj, in to vi mogočni ljudje! To je veselo! Jaz sem tedaj vam prav neljube stvari in še celo v nemškem jeziku, v jeziku, ki se daleč sliši, pravil, jaz sem v tem jeziku naše rane inostranstvu in domačinstvu razkrival. — Mora vendar vse resnično biti, drugače ne bi pošto „Agr. Pr.“ odvzeli „in die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und

nih ljudij nij bilo v župi, potem so pa sami žaplani doprinašali za šolske in cerkvene potrebe. Tako so se ustrojile cerkvene bratovščine (cerkovnija bratstva). Čem bolj so jezuiti stiskali pravoslavje, tembolj so se bratovščine mej soboj zedinjevale, da so mogle krepkeje braniti se proti nasilju. Bratovščinam so pa tudi mnogo pomogli imenitni ljudje, ki še nijso popustili očetovske vere, posebno Konstantin, knez Ostrožski. Njemu nij bilo žal niti za trud, niti za novce; ustanovljal je šole, tiskal cerkvene knjige, ter dopisoval s carigradskim patrijarhom. Ali niti bratovščine, niti mogočni ljudje nijso mogli rešiti pravoslavne vere od vsega zla, koje so jej pripravljali jezuiti, posebno, ker nijso pri tem svetem podvzetji pomagali vsi pravoslavni svečenici.

Uže davnej se je ločila zapadna Rusija v cerkvenem pogledu od vlasti moskovskega vladike ter si izbrala svojega metropolita v Kijevu. Le-ta metropolit, pa tudi duhovni nijso bili zapadne Rusiji to, kar iztočnej. V Moskvi je bil vladar pravoslaven, a v zapad-

Länder!“ Resnice le se ljudje boje, laži ne! — Me veseli to, še jačji stojim pred vami na tak način. Hvala vam za to. Vidimo se še. Mlad in trden sem, hočem uže sredstvo najti, da kot bakljari gorečo bakljo pred vami držim, v katere svitu se vidi slavna vaša svoboda na Slovenskem. — S tem pa, da ste v slovanskem duhu nemško pisanemu časopisu tla na Slovenskem odvzeli, še nijste slov. pošteni domoljubu sape zaprli; Slovenci imamo železno naravo in pretrpeli smo viharne uže čase, pretrpeli bomo tudi vašo viхро. S—c.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. januarja

V državnem zboru so bile 23. t. m. postave o colnej in trgovinske nagodbi z Ogersko sprejete. Postavna predloga o colnem tarifu in še nekatere druge postave so se na prošnjo ministerskega predsednika ta dan z dnevnega reda odvzele. To je nov dokaz, da se ministerstvo z Ogrji zaradi finančnih colov nij moglo zjediniti še. Nazadnje se bodo — Magjarom udali. To je uže ustavoverna navada.

Vnanje države.

O stanju razgovarjanj glede premirja nij nič važnega novega, nobenega napredka. Vedno bolj je vidno, da smo prav sodili, govoreči precj od početka teh razgovorov, da Rusiji nij za Carirje, temuč, da hoče še le iz dobljenega Carigrada mir diktirati, za zdaj pa razgovore le zavlačuje.

V seji angleške zbornice 22. januarja je Bourke odgovoril na vprašanje Hanburyjevo, da nij dobil nobenih avtentičnih poročil o marširanji Rusov na Kalipolje, temuč, da je le glasove slišal, da se Rusi v rečenem pravcu gibljejo. — Northcote prizna, da je angleška kraljica pisala ruskemu carju naj pospeši mir, ali kaj je car odgovoril, ne more se predložiti, ker je privatno kraljici izročeno bilo.

Italijanski novi kralj Humbert se s soprogo napravlja obiskati večja mesta po Italiji.

Dopisi.

Iz Vipave 24. jan. [Izv. dopis.]

Kakor se je godilo pri zadnjih glasovitih volitvah za trgovinsko in obrtniško zbornico kranjsko, skoraj enako se je jelo letos pri nas ponavljati. G. župan še do te ure nij

nej Rusiji katolik; on je delal za latinstvo, a ne za pravoslavje ter je za pravoslavne svečenike imenoval nedostojne ljudi. Dogajalo se je tudi, da je postavljaj za škofe tudi neuhovne, nego proste posvetne. A za duhovna mesta se nijso zato potegovali, da bi učili besedo božjo, nego radi bogatih posestev, nego radi koristi in ugodnosti posvetnega življenja. Duhovni so upravljali velika posestva, da, včasih celo graščine, t. j. male tvrdnjavice. Dogodilo se jim je večkrat, da so se morali braniti pred svojevoljnimi in pohlepniimi pani, ali pa z njimi tožariti se po sodnijah. Malo kdo izmej njih se je zanimal za svoje pastirstvo ter za cerkveno dobro skrbel; oni so skrbeli bolj zase, ali pa za svoje rodovine. Mnogi duhovni nijso postali škofje, nego skrunitelji, živeli sramotno, ženili se, ter živeli tudi po nezakonski. V častnih samostanih živeli so igumeni sè svojo bračo, sè ženami in otroci ter vladali s cerkvami po svoje volji. Prikazala se je nevidena malopridnost, ter nastopilo nezasišano pohujšanje.

Da se spasi pravoslavna cerkev tacega

dobil izkaznic za razdelitev mej volilce. Pač pa je uže raznašal davkarski sluga izkaznice nemčurjem, in bolj nezavednim volilcem, češ, da bodo ti nemčurje volili, ali pa vsaj glasove zavrgli. Zavednih narodnjakov nij pa še do te ure nobeden izkaznice prejel. Se bode tudi letos čakalo, da pride g. župan, kakor pri zadnjih volitvah, izkaznice terjat? Gospode okolične župane in vse narodnjake pa opozorujem, naj čujejo, da jim volilcev kak nemčurski privrženec ne prekani. Tužno pa mora vsak pošten narodnjak vzdihniti, da se tako z nami godi!

Kaj terjamo! Postavne svobode, zakona, zakona izvrševanega, drugega nič!

Domače stvari.

(Volitve v kranjsko trgovinsko in obrtniško zbornico.) Čujemo, da je jako mnogo volilcev izpuščenih, tako, da glasovnic nijso dobili. Opozorujemo vsaj one, ki so jih, ali jih še bodo dobili, da jih ne dajo protivnikom iz rok. Dopis naš iz Vipave bi uže dal slutiti, da se začenjajo zopet novi „manevri“ zoper svobodno volitev.

(Trije novi slovenski doktorji.) Kakor se nam iz Gradca piše, bili so za doktorje vsega zdravilstva promovirani 23. t. m. na vseučilišči v Gradci trije naši slovenski rojaki gg. Josip Kersnik, Matija Šmiravel in France Zupanec.

(Volilcev v velikem posestvu) kranjskem je zdaj po izkazu včerajšnje „Lajb. Zeitung“ uže le 112. V zadnjem izkazu 29. pret. meseca jih je bilo 113. Odpadel je g. Eugen vitez Fichtenau.

(Občni zbor „Sokola“) je 27. t. m. v nedeljo ob 11. uri v dvoraniljubljanske čitalnice. Na dnevnem redu je: Poročilo blagajnika, volitev odbora, spomenik „Sokola“ na pokopališči in posamezni nasveti. Naj se udeleži vsak društvenik zborovanja, da glasuje v važnih društvenih zadevah.

(Slovensko gledališče.) V nedeljo 27. t. m. se bode predstavljala burka s petjem v 2. dejanjih „Doktor in frizér“, in vesela igra v 1. dejanji „Pes in mačka.“

(Čitalnica v Bizaviku) pod Ljubljano je v občnem zboru 20. t. m. izbrala g. Regalija za predsednika.

nereda, poklicale so cerkvene bratovščine k sebi bizantskega patrijarha ter mu predale svoje škofovske sodnije in upravo. Patrijarh Jeremija je prišel v Rusijo l. 1589. On je pregledal tožbe posvetnih, odstranil metropolita, a oženjeim duhovnom in škofom je zapovedal, svoja mesta zapustiti. Nekaterim bratovščinam je dal nove svobode: dovolil jim je sklicevati zборе in soditi duhovne. Sprejevše blagoslov od patrijarha, poprijele so se bratovščine še bolj svojega posla, nego dozda, a mnogi nadduhovniki in duhovni so se pobunili. Eden je moral zapustiti mesto, kjer je dobro živel; drugi pa je moral račun dati za svoje nepravilne in sramotne čine. Nastopila je velika zmešnjava, ali jezuiti so se precej vmešali v stvar. Oni so začeli pogajati se z nekim duhovnom, Cirilom Terleckim po imenu. Terlecki je bil hudoben duhoven, ali človek velikega razuma in smeje narave; on je sklenil osvoboditi vse od teh bed na enkrat.

(Konec prihodnjč.)

— („Slovenska Matica“) ima 13. febr. občni zbor.

— (Trgovski ples) bode letos 2. marca na starem strelišči.

— (Pošta) v Dragatušu na Dolenjskem se bode od 1. februarja naprej opustila in razdelila mej pošte črnomeljško in viniško.

— (Uradna „Laibacher Zeitung“) je v zadnjem listu prisiljena preklicati svojo novico o likvidaciji „prve češke protizavarovalne banke“, neke hčere „Slavije“, kot popolnem neresnično, in tako uradni nemški list nazaj jemlje udarec namišljen prav za prav le „Slaviji“, ki ima pri nas dosti zaupanja. Kadar se jim treba zdi kak slovansk zavod diskreditirati poskušati, so ti nemški oficijozji precej pri rokah, ne preiskovaje istine.

— (Slovenski poslanec) g. Iv. Naberger se je oglasil, da bode govoril v debati o colnem tarifu proti podražanju.

— (Duhovenske spremembe) v ljubljanskej škofiji: g. Jakob Sušnik pride iz Št. Lorenca za kaplana v Poljane pri Loki, g. Jakob Strupi pa iz Poljan v Št. Lorenca na Temenici. Umril je 21. t. m. gospod Matija Kuhelj, administrator v Gozdu pri Kamniku.

— (Dunajske „Slovenije“) pevski zbor poje v soboto dne 26. januarja, ko priredjuje srbsko akademično društvo „Zora“ v Beču na dan sv. Save „uz bratsko sudelovanje slovenač kog akademič kog društva „Slovenije“ svečanu proslavu tridesetogodišnjeg književnog rada dr. Daničiča i petnaeste godine svoga obstanka.“ sledeče pesni: 1. Davorin Jenkovo „Bogovi silni“, (srbska). 2. A. Hajdrihovo „Pri oknu sva molče slonela“, (čvetospev). 3. „Srbske narodne pesni“. 4. „Ti o neču“, (srbski samospev). 5. A. Nedvedovo „Moja rožica“. 6. „Kolo“, (srbska). — Petje vodi „Slovenije“ pevovodja g. V. Kosovel. — Svečanost se bode vršila v lokalni: Musikvereinssaal (I. Lothringergasse). — Začetek ob 8. uri z večera.

— (Samoumora.) Iz Trsta se nam 23. t. m. piše: Poročati Vam imam žalostno novico, da se je nek Ljubljčan, Franc Tisal po imenu, kakor je iz listov, katere je pri sebi imel, razvidno, za tukajšnjim pokopališčem pri sv. Ani ustrelil; revež je še le pred malo dnevi sem prišel in najbrž dela nij dobil. Denes so tudi prvega tukajšnjega odvetnika Horista pokopali, kateri si je 21. t. m. tudi z revolverjem sam življenje vzela.

— (Ponarejalec bankovcev), planičar Janez Ramijak, je bil v Celji 19. t. m. pred porotniki na tri leta zapora obsojen, ker je bankovec za pet goldinarjev ponaredil, in sicer še slabo ponaredil.

Razne vesti.

* (Z Dunaja) se „Slov.“ telegrafira, da je sloveči kanonik nadškofijske stolnice sv. Štefana in predsednik katoliške rokodelske družbe dunajske, Gruša, imenovan za vojnega škofa.

* (Povodenj.) Reka Dunav je te dni pri Pešti tako narasla, da jezove podira, v starej Budi je zalila ulice, nad 300 družin nema stánovanja, ker je voda v hiše prišla.

* (Mej plevenskimi ujetniki) je tudi prišel v rusko ujetništvo parišk komundar Olivier Penn, bivši tajnik Rochefortov. On je bil ubegnul iz zapora ter je „v imenu civilizacije, humanitete in svobode“ ob začetku vojske stopil v redove turških boriteljev proti „barbarskemu moskovskemu gospodarstvu“. Ker je Francoz ter tudi dopisnik nekemu listu, hteli so ga Rusi izpustiti ter izročiti franco-

skemu konzulu. Ali, ko je to zaslíhal, prošil je, naj tega za nobedno ceno ne store, ker da je mnogo rajše v ruskem ujetništvu nego bi užival svobodo ter se seznanil sè francoskim poslanikom v Petrogradu. Kadar bi prišel v svojo domovino, ustrelili bi gotovo ondi takoj tega regovileža, kakor se uže ostale tovariše, zato se pa boji in mu ne diši francoska „svoboda.“

* (Nesreča na železnici.) V noči mej 15. in 16. t. m. se je v severo-amerikanskej državi Connecticut pod vlakom, ki je ob 10. z večera bližal se postaji Hartford, udrl ondotni leseni most in so trije vozovi z ljudmi potopili se, pri čemer je poginilo 15 potnikov, a 20 jih je bilo več ali manj poškodovanih.

Dunajska borza 24. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63	gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	„	95	„
Zlata renta	74	„	60	„
1860 drž. posojilo	114	„	75	„
Akcije narodne banke	812	„	—	„
Kreditne akcije	224	„	75	„
London	118	„	65	„
Napol.	9	„	48 ¹ / ₂	„
C. kr. cekini	5	„	60	„
Srebro	103	„	20	„
Državne marke	58	„	70	„

Vsako nedeljo pred pustom

bode v
**restavraciji Kozlarjeve pivarne
plesna veselica,**
pri kateri bode sodeloval en del vojaške godbe.
Vstopnina 30 kr.
Začetek vsakikrat ob 8. uri zvečer.
Ujudno vabi

Bartl. Jančigaj,
restaurant.
(23—3)

Novošegnega, rokodelnega, konfekcijskega, suknenega in platnenega blaga zaloga

C. Wannischa,
v Ljubljani, na mestnem trgu št. 7.
priporoča svoje velike sklade izdelkov, primernih za salone in plesne v pustnej dobi 1878. (9—6)

vsem bolnim moč in zdravje brez lek
in brez stroškov po izvrstni
Revalescieres du Barry
v Londonu.

30 let uže je nij bolel, ki bi je ne bila odravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolane v telodcu, na živcih, dalje prane, i na jetrah; žilni naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, s axtilo, vodenico, mrsluco, vrtoglavie, silenje krvi v glavo

- Pri Sionu: Medved iz Zgornje. — Čalk iz Servicie. — Unschuld iz Čakutina. — Zima iz Igra. — Jenko iz Celja. — Dvaka iz Radovljice.
- Pri Malleti: Berner iz Dunaja. — Christ iz Inšpruka. — Sor iz Trsta. — Hertz iz Dunaja. — Maenthofer iz Gradca.
- Pri Görich iz Dunaja. — grof Thurn iz Radovljice. — Leder iz Dunaja. — Kahn iz Linca. — Orelch iz Gorice. — Krapp, Sehnal iz Dunaja. — Hribar iz Jasenice.
- Pri Zamereci: Briser iz Trbovlja.

Albert Schäffer,
rokovičar in izdelovatelj kirurgičnih povezil,
na kongresnem trgu (v zvezdi) št. 8,

izdeluje vsakovrstne nakilnike, pri katerih je zmet ali je nij, razne telesne in trebušne poveze, popkova povezila, orthopacične telovnike in ravnike, nanožne stroje, podprtice, povezne nogovice za otročje žile, kakor vse v to stroko spadajoče izdelke.

Tukaj so dobiti tudi očesne zaslombe od svile, steklenice za sesanje ter siski od gume.

Kadar se naročajo nakilniki, naj se vselej pridene tudi medična širokost ter povč, kakova je kila, kje je in kolika je, in ali je na desnej ali levej, ali na obeh straneh. V posebnih slučajih izdelujem nakilnike prav tako, kakor se mi zaukaže.

Nakilnike in druga povezila prav v ceno popraviljam, zlomljene zmeti zamenjujem z novimi ter jih prevlačam.

Jaz kupujem tudi kože divjih kóz ter srn.

Ob jednomu priporočujem p. t. občinstvu svojo izbrano zalogo dunajskih glace-rokovic najboljšje vrste, enkrat ali dvakrat sešitih, rokovic, ki se dadé prati, podvezkov, hlačnikov, potem zavratanikov in ovratnic najnovejše façone po prav nizkih cenah.

Tudi obšivam vezene ali pletene čepice, hlačnike, lovske torbe, blazine in hlače od usnja.

Naročbe izvršujem natančno in ceno s poštnim povzetjem.

(26—1)

šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičoo in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkas iz mej 80.000 spridecni zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vsedilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestana, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih osov, se razposiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkas iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odar sem bil v brezupnem stanji. Trpel sem vsled prvih in čutnionih bolečinah, in sicer tako, da sam od dne do dne vidno gnil, in to zaprešlo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudopolne Revalescieres prišel sem jo rabiti in sagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescieres popolnem zdrav, tako, da brez najmanjegatrestnja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceno in okusno hrano, kot najboljši pripomeček, ter ostanem Vaš adani

Gabriel Teschner,
služatelj javnih višjih trgovskih šol.
Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.
Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezi na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno narazdraženji čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zisljšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescieres in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescieres assluzi najvedje hvale, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovljenja moje prišrne hvalečnosti in popolnega spoštovanja.
Markize de Bréhan.

St. 65.716. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.
St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišanji v praih.

Revalescieres je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih pripravni 50krat več nameni, ko pri zdravilih.

Revalescieres je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih pripravni 50krat več nameni, ko pri zdravilih.
Povsem zdravilnih po vsi rusia 1 gold. 50 kr., 2 gold. 50 kr., 3 rusia 1 gold. 50 kr., 5 funtov 20 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 20 gold.
Novovaloscieres Biscuiton v pudlah in Revalescieres Chocolatee v prahu 24 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 24 tas 3 gld. 50 kr., v prahu 24 tas 10 gld. 50 kr., 24 tas 20 gld. 50 kr., 24 tas 30 gld. 50 kr. Da Barry & Comp. na Dunaji, Wallengasse št. 6, kakor v vseh mestih pri dobrih zdravju in spocerjajih trgovcih; tudi raspotiža dajaka hica na vse kraje po poštnih nakasnoscuh ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Kahr, J. Svoboda, lekar pri „slatnem oriu“, v Steki pri lekarju J. Prodamu, v Celovem pri lekarju Birnsacherju, v Spajetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri karju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca i J. Hirschu, v Zadru pri Andreoviču. (163)

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:
VIII. zvezek „Listki“:
Pomladanski valovi.
Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.